

TẬP LÀM VĂN

CẤU TẠO CỦA BÀI VĂN MIÊU TẢ CON VẬT

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Nắm được cấu tạo ba phần của bài văn miêu tả con vật.
2. Biết vận dụng những hiểu biết trên để lập dàn ý cho một bài văn miêu tả con vật.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

- Tranh minh họa trong SGK ; tranh, ảnh một số vật nuôi trong nhà (chó, mèo, gà, vịt, chim, trâu, bò, ngựa, lợn,...) GV và HS sưu tầm.
- Một số tờ giấy khổ rộng để HS lập dàn ý chi tiết cho bài văn miêu tả vật nuôi (BT phần Luyện tập).

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ

GV mời 2 – 3 HS đọc tóm tắt tin các em đã đọc được trên báo *Nhi đồng* hoặc *Thiếu niên Tiền phong* (BT3, tiết TLV Luyện tập tóm tắt tin tức).

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài

Từ tiết học hôm nay, các em sẽ học cách viết một bài văn tả con vật, cả ngoại hình lẫn hoạt động của nó (đi lại, chạy nhảy, nô đùa). Bài *Cấu tạo của bài văn miêu tả con vật* giúp các em nắm được bố cục chung của kiểu bài này.

2. Phần Nhận xét

– Một HS đọc nội dung bài tập.

– Cả lớp đọc kĩ bài văn mẫu *Con Mèo Hung*, suy nghĩ, phân đoạn bài văn ; xác định nội dung chính của mỗi đoạn ; nêu nhận xét về cấu tạo của bài.

– HS phát biểu ý kiến. GV nhận xét, chốt lại nội dung cần nhớ :

Bài văn có 3 phần, 4 đoạn :

Mở bài (đoạn 1) : – Giới thiệu con mèo sẽ được tả trong bài.

Thân bài (đoạn 2) : – Tả hình dáng con mèo.

(đoạn 3) : – Tả hoạt động, thói quen của con mèo.

Kết luận (đoạn 4) : – Nêu cảm nghĩ về con mèo.

3. Phần Ghi nhớ

– Ba, bốn HS đọc nội dung cần ghi nhớ.

– GV yêu cầu HS học thuộc nội dung cần ghi nhớ đó.

4. Phần Luyện tập

– HS đọc yêu cầu của bài.

– GV kiểm tra HS chuẩn bị cho bài tập ; treo lên bảng lớp tranh, ảnh một số vật nuôi trong nhà (GV và HS sưu tầm). GV nhắc HS :

+ Nên chọn lập dàn ý một con vật nuôi, gây cho em ấn tượng đặc biệt.

+ Nếu trong nhà không nuôi con vật nào, các em có thể lập dàn ý cho bài văn tả một vật nuôi em biết (của người thân, của nhà hàng xóm, hoặc một vật nuôi ở công viên).

+ Dàn ý cần cụ thể, chi tiết ; tham khảo bài văn mẫu *Con Mèo Hung* để biết cách tìm ý của tác giả : *Khi tả ngoại hình con mèo tác giả tả những bộ phận nào ?* (lông, đầu, chân, đuôi). *Khi tả hoạt động của con mèo, tác giả chọn những hoạt động, động tác nào ?* (bắt chuột, ngồi rình, đùa với chủ...).

* **Lưu ý :** Bài này cung cấp kiến thức về bố cục của bài văn miêu tả con vật. GV chưa nên yêu cầu HS phải biết cách tả từng bộ phận của con vật.

- HS lập dàn ý cho bài văn. GV phát giấy riêng cho một vài HS.
- HS đọc dàn ý của mình. GV nhận xét.
- GV chọn 1 – 2 dàn ý tốt viết trên giấy khổ rộng, dán lên bảng lớp xem như mẫu để cả lớp tham khảo, rút kinh nghiệm.

Ví dụ về dàn ý bài văn miêu tả con mèo

Mở bài :

Giới thiệu về con mèo (hoàn cảnh, thời gian,...)

Thân bài :

1. Ngoại hình của con mèo.

a) Bộ lông	e) Cái đuôi
b) Cái đầu	g) Đôi mắt
c) Hai tai	h) Bộ ria
d) Bốn chân	

2. Hoạt động chính của con mèo

a) Hoạt động bắt chuột

– Động tác rình

– Động tác vồ

b) Hoạt động đùa giỡn của con mèo

Kết luận

Cảm nghĩ chung về con mèo.

Lưu ý :

- GV nhắc HS cần trình bày dàn ý sao cho thật rõ để nhìn vào đó có thể nhận biết được ý nào là chính, ý nào là phụ.
- HS tự lập dàn ý của bài văn tả con vật theo yêu cầu của đề bài.
- GV chấm mẫu 3 – 4 dàn ý để rút kinh nghiệm. Yêu cầu HS chữa dàn ý bài viết của mình.

5. Củng cố, dặn dò

- GV nhận xét tiết học. Yêu cầu HS về nhà sửa chữa, hoàn chỉnh dàn ý bài văn tả một vật nuôi.
- Dặn HS quan sát ngoại hình, hoạt động của con mèo hay con chó của nhà em hoặc nhà hàng xóm để học tốt tiết TLV tuần 30.